گزارش

اشتباه بی«برکت»؛ اعتراف دیرهنگام

ادامه از صفحه دو /

بخش قابل‌تامل دیگری از اظهارات مشاور وزیر جایی است که وی مسئولیت عواقب این تصمیم را نپذیرفت و گفت مسئولیت متوجه عواملی است که پول ساخت واکسن به این تیم‌ها دادند! وی گوید: وظیفه کمیته ملی واکسن، تامین واکسن است که با واردات این کار را انجام دادیم و عودت و توبیخ عوامل تولید واکسن داخلی با ما نیست. گفته‌های وطن‌پور که بخش تاریکی از تصمیم‌گیری کشور در مورد مهم‌ترین مسأله این روزهای ایران را نشان می‌دهد درحالی است که چندی پیش مدیر پروژه واکسن فخرا از توقف تولید این واکسن سخن گفت و این خود نشانه دیگری از ندانم‌کاری‌هاست. او گفته بود واکسن‌سازهای داخلی که الان در مرحله کارآزمایی بالینی هستند دچار چالش شده‌اند و روند مطالعه کارآزمایی بالینی کند شده است. احمد کریمی مدیر پروژه واکسن فخرا در ارتباط با برخی گزارش‌ها مبنی بر کاهش استقبال از مطالعات بالینی واکسن‌های داخلی گفت: بالاخره با حجم واکسیناسیونی که در کشور انجام شده که البته خوب است و ما از آن ناراضی نیستیم، تعداد داوطلبان کم شده است. این یعنی تازه برخی واکسن‌سازهای داخلی بعد از همه این تاخیرها در ورود واکسن خارجی معتقدند دیگر با ورود سینوفارم و واکسیناسیون با واکسن چینی نمی‌شود به تولید داخلی چندان امیدوار بود(!) مسأله‌ای که یک‌بار دیگر این خطر را در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند که مبادا برای دزهای سوم به بعد واکسن، باز همان سیاست شکست خورده و البته مذموم عدم ورود واکسن‌های خارجی برای حمایت از تولید داخلی در دزهای بوستر تکرار شود. نشان به آن نشان که محمدحسن قوسیان مقدم سخنگوی جمعیت هلال‌احمر چند روز پیش هم رسماً از ورود آخرین محموله تعهدی واکسن کرونا توسط این نهاد به کشور خبر داد و گفت: «آخرین تعهد ما این بود که در اکنون ۶۰ میلیون دز وارد کنیم و آخرین محموله تعهدی واکسن کرونا تهیه شده توسط هلال‌احمر برای واکسیناسیون هموطنان وارد کشور شد. سخنگوی هلال‌احمر تایید کرده که این سازمان سفارش جدیدی ثبت نکرده و سفارش جدید بر اساس اعلام نیاز و با تصویب ستاد ملی کرونا ثبت خواهد شد.» اینکه شاید اینها یعنی فعلاً برای تقویت تولید داخلی بازهم خبری از واردات واکسن حتی از نوع چینی‌اش نباشد، اما چنین چیزی در شرایطی که وطن‌پور به اشتباه در اعتماد به برکت آدعان می‌کند ممکن است تکرار شود؟ و اساسا چه کسی باید پیگیر هزینه‌های نه فقط مادی بلکه جانی و معنوی در این راستا باشد.

چه کسی پاسخگو است؟

این درحالی است که خیلی از مقامات فعلی و قبلی هم باید پاسخگوی بعضی اقداماتشان باشند. مثلا خود بهرام عین‌اللهی، وزیر بهداشت دولت رئیسی که در لیست پزشکانی بود که با امضای بیانیه‌ای، خواستار منع واردات برخی واکسن‌ها از جمله فایزر و مدرنا در دولت قبل شدند و این‌بار هم در قامت وزیر بهداشت کذب که برنامه‌ای برای ورود این واکسن‌ها نیست با خود معاون اول دولت رئیسی که در قبال افتادن واکسن برکت به‌عنوان رئیس ستاد اجرایی فرمان امام که مسئولیت تولید این واکسن را داشت باید پاسخگوی اتفاقات امروز در کنار آن هزینه‌ها باشد. البته که مسأله واکسن و کوتاهی‌ها ربطی به جناح دولت‌ها هم ندارد، همان‌طور که باید ماجرای درگیری‌ها و بحث‌های زالی، وزیر بهداشت و برکت امور خارجه در دولت روحانی مشخص شود. زالی به‌عنوان فرمانده ستاد مقابله با کرونای شهر تهران اظهاراتی را مطرح ساخت که در نهایت معلوم نشد آیا او کذب می‌گوید؟ و یا اگر راست است چه کسی باید در این ماجرا مقصر شناخته شود؟ و مگر می‌شود از کنار آنها به سادگی گذشت؟ او گفته بود: «.. وقتی کارشناسان سازمان جهانی بهداشت به ایران آمدند ما به‌جای مشورت با آنها مدام از آنها می‌خواستیم در رسانه‌ها از نظام سلامت ایران تعریف کنند. ما آمارهای مرگ‌ومیر را از سازمان جهانی بهداشت پنهان کردیم.» «سفیران ما در کشورهای خارجی به دنبال تامین واکسن نبودند...؟» او گفت: «کمک‌های جهانی و پزشکان بدون مزر را از فرودگاه برگرداندیم در حالی که اطلاعات چندانی درباره ویروس نداشتیم و از مشاوره‌های بین‌المللی استفاده نکردیم.» اما جنجالی‌ترین بخش اظهارات او جایی بود که بیان داشت: «ما نباید غصه قیمت واکسن را بخوریم. حتی باید دوبرابر قیمت بخریم و مردم را واکسینه کنیم. اما اجازه خرید واکسن ندادند چون فکر می‌کردند گران است. چطور در تحریم حاضریم تجهیزات نفتی را سه برابر قیمت بخریم، ولی در مورد واکسن این کار را نمی‌کنیم؟» اینکه در واقع ادعا شده بود مسئولان وقت به‌خاطر قیمت واکسن بعضا از واردات جلوگیری کردند (درصورت صحت) بسیار نکته غم‌انگیزی است. بعد از این گفته‌ها بود که ظریف هم در دفاع از سفیران و دیپلماسی‌اش مسائل دیگر را مطرح ساخت که باز هم ابهامات و تأسفات را بیشتر کرد. ظریف اظهار کرد: «نگذارید از سکوت پشیمان شویم.» که البته جدی‌ترین گزاره اتهامی را متوجه ظریف هم می‌کرد. اینکه چرا باید درباره حقایقی اینچنینی سکوت کند و قطعا سرپوش گذاشتن بر گناهان دیگران خود از بدترین گناهان است. او البته برخی مسائل را نیز رمز گونه مطرح ساخت. اینکه گفت: «اولین بار چه کسی در دولت بحث کرونا را مطرح کرد؟ چه پاسخی به او داده شد؟ ... چه کسانی گفتند مردم ماموش آزمایشگاهی نیستند؟ کدام وزیر و کدام اسپوتنیک را در سفرش تا روسیه گرفت؟...» کدام وزیر تولید مشترک واکسن کوبایی با پاستور را می‌شود به کوبا در پاییز سال گذشته کلید زد؟ چرا این قدر زمان تلف شد؟ کدام دستگاه پروفورما‌ی ورود ۲۰ میلیون واکسن از اروپا را رد کرد؟» ظریف هم از ورود ۲۰ میلیون واکسن از اروپا گفت بدون اینکه اشاره‌ای به این کند که چه بخشی و چرا این اتفاق رخ داده است. خلاصه اینکه هر چه می‌گذریم ابعاد بیشتری از اتفاقات تلخ در پشت‌پرده‌های واکسن مشخص می‌شود که به واسطه سیل واکسیناسیون چینی در ماه‌های آینده و دو تذ تزریقی این واکسن، فعلا از بیاد افکار عمومی رفته است.

دکتر سید حسین موسویان در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

موفقیت و شکست هر رئیس جمهور در سیاست خارجی «جنبه ملی» دارد

- بدانیم برای چین و روسیه «رابطه با آمریکا» مهم‌تر از «ایران» است
- هشت چالش کلیدی مذاکرات و سه چالش مهم سیاست خارجی دولت
- سیاست خارجی دولت رئیسی امتداد سیاست خارجی دولت روحانی است
- باید حامی مذاکره کننده‌گان هسته‌ای جدید باشیم
- تضعیف مذاکره کننده‌گان هسته‌ای خودزنی ملی است
- عدم مذاکره مستقیم با آمریکا یک تصمیم حاکمیتی است
- نزدیکی یا دوری عربستان به ایران به برجام ارتباط دارد
- رابطه به چین و روسیه باید در بالاترین سطح ادامه پیدا کند

آرمان ملی- احسان انصاری: دکتر سید حسین موسویان مذاکره کننده سابق ایران در پرونده هسته‌ای در گفت و گو با «آرمان ملی» به هشت چالش کلیدی در مذاکرات هسته‌ای اشاره کرده است. پژوهشگر دانشگاه پرینستون با تحلیل مهمترین چالش‌های پیش روی دولت رئیسی چشم‌انداز آینده ایران را در این گفت‌وگو ترسیم کرده است. دیدگاه‌هایی که می‌تواند در شرایط کنونی که دولت رئیسی در آستانه آغاز مذاکرات هسته‌ای است سازنده و راهگشا باشد. در ادامه ماحصل گفت‌وگوی «آرمان ملی» با دکتر موسویان را می‌خوانید.

سیاست خارجی دولت رئیسی چه تفاوت‌هایی با سیاست خارجی دولت روحانی کرده است؟

دولت آقای رئیسی تازه کار خود را آغاز کرده است. باید حداقل یکسال بگذرد تا بتوان تفاوت‌های عملی را مشاهده کرد. منتهی در این مدت کوتاه شاهد امتداد در مهمترین مسائل سیاست خارجی بوده‌ایم. مورد اول برجام است. دولت آقای رئیسی اعلام کرده که پسر برجام متعهد است. وزیر خارجه روسیه اخیراً هم اعلام کرد که تهران هیچ تغییری در برجام را نمی‌پذیرد. در مورد کلیست برجام، سیاست هردو دولت یکی است و آن هم اجرای درست، کامل و بدون تغییر متن فعلی برجام است. بعد از خروج آمریکا از برجام و روی کار آمدن بایدن، دولت آقای روحانی اعلام کرد درمورد احیای برجام، مذاکره مستقیم با آمریکا نخواهد داشت و با اروپا و روسیه و چین گفت‌وگوی مستقیم خواهد داشت. دولت آقای رئیسی هم اعلام کرده که همین قدر را در مورد گفت‌وگوهای برجامی ادامه خواهد داد. بنابراین بعد از خروج ترامپ، دو دولت آقایان روحانی و رئیسی مخالف مذاکره مستقیم برجامی با آمریکا بوده‌اند. مورد مهم دوم گفت‌وگوهای با عربستان است. به منظور بهبود روابط دوکشور، دولت آقای روحانی سه دور گفت‌وگو با عربستان در بغداد انجام داد که دولت آقای رئیسی هم دورچهارم را برگزار کرد. سیاست هر دو دولت، ترمیم روابط با عربستان و کشورهای عربی همسایه بوده است. سومین موضوع مهم عضویت ایران در پیمان شانگهای بود که پروسه درخواست ایران برای عضویت، یازده سال پیش و از زمان دولت آقای احمدی نژاد آغاز شده بود و در دوران دولت آقای روحانی نهایی شد که توسط آقای شمخانی در ماه‌های آخر دولت روحانی هم رسماً اعلام شد. تنشست سران سازمان شانگهای در دوره دولت رئیسی برگزار که مراحل پروتکلی و امضاء عضویت ایران بیشتر اداری بود تا سیاسی. هر دو دولت درمورد عضویت ایران در سازمان شانگهای، نیز یک سیاست داشته‌اند. اما موضوع مهم جدید تنشجی است که اخیرا در روابط با آذربایجان ایجاد شده که مسبب آن دولت آذربایجان بود نه دولت رئیسی. منتهی دولت رئیسی سعی نموده که این تنشج را مهار و روابط حسنه ایران با همسایگان شمالی را احیاء کند. سیاست هر دو دولت است. به منظور بهبود روابط دوکشور، دولت آقای روحانی سه دور گفت‌وگو با عربستان در بغداد انجام داد که دولت آقای رئیسی هم دورچهارم را برگزار کرد. سیاست هر دو دولت، ترمیم روابط با عربستان و کشورهای عربی همسایه بوده است. سومین موضوع مهم عضویت ایران در پیمان شانگهای بود که پروسه درخواست ایران برای عضویت، یازده سال پیش و از زمان دولت آقای احمدی نژاد آغاز شده بود و در دوران دولت آقای روحانی نهایی شد که توسط آقای شمخانی در ماه‌های آخر دولت روحانی هم رسماً اعلام شد. تنشج